

The background is a solid orange color with numerous white, expressive brushstrokes of varying sizes and directions scattered across it, creating a textured, artistic effect.

KOSOVARTS

Pripremite se da budete inspirisani!

Umetnost je dokazala da može da promeni društva i poveže ljude. Umetnost obaveštava i predstavlja i ima jedinstvenu moć da komunicira sa svima. Prelepo odsviran akord ili provokativni performans može podjednako taći ljude, bez obzira odakle dolaze. Takvim kavlitetom, umetnost prevazilazi granice i razlike i podiže našu svest u dimenziju razumevanja i zajedničkog čovečanstva.

Evropska unija na Kosovu /EUSR podržava promociju umetnosti i kulture na Kosovu kroz projekte kao što su Kultura za sve, kao i kroz omogućavanje umetničkih performansa , organizovanjem radionica i ohrabrivanjem interkulture razmene.

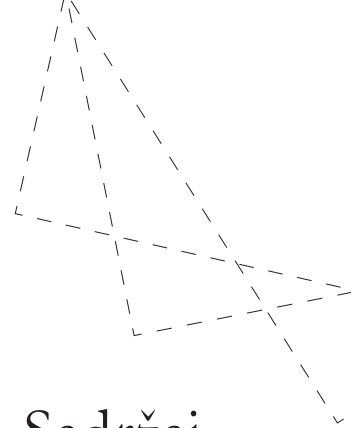
Imao sam priliku i mogućnost da upoznam neke od kosovskih najperspektivnijih i ostvarenih umetnika koji žive na Kosovu, Evropi ili drugde u svetu. Bio sam zaintrigiran, iznenađen i suštinski dirnut njihovom umetnošću. Umetnost stvorena na Kosovu nema takozvanu meku moć, već sadrži bitne elemente promene.

Ova publikacija sadrži podatke o nekim od najboljih mladih umetnika sa Kosova: muzičari, glumci, filmski stvaraoci, vizuelni i umetnici performansa, čiji su talenat i rad prešli granice i proputovali svet. Umetnici nam pružaju uvid u njihove kreativne svetove i kako su kroz njihova životna iskustva motivisani da stvaraju umetnost.

Nadam se da ćete uživati čitajući lične utiske kosovskih umetnika predstavljenih u ovoj publikaciji. Oni iskreno govore o svojim putovanjima u različitim sferama umetnosti. Na zajednički način, priče koje nam pričaju daju uvid u brzo razvijanje i sam razvoj kosovske umetničke scene.

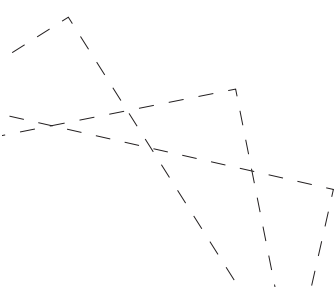
Samuel Žbogar

Šef kancelarije EU na Kosovu /Specijalni predstavnik EU

Sadržaj

Petrit Halilaj - Povezivanje umetnosti sa umetnošću	- 8
Arta Dobroši - Kada glumim, izražavam ljubav	- 12
Astrit Ismailji - Umetnik performansa transformiše granice u društvene promene	- 16
Besa Lugići - Umetnik živi da bi stvarao	- 20
Ardita Statovci - Bezuslovna ljubav prema muzici	- 24
Petrit Čeku - Muzika je jezik za razumevanje života	- 28
Bljerta Zećiri - Prenos životnog iskustva kroz kratke filmove	- 32
Alban Muja - Istraživanje života da bi se pravila umetnost	- 36
Rona Nišliju - Poslušaj svoje srce, to je najbolji način !	- 40
Denis Murić - Sudbina i talenat obeležili stvaranje mladog glumca	- 42
Rudina Džaferi - Ljubav-Emocije-Snovi-Ritam-Inspiracija: Univerzalni sastojci predstave	- 44
Tak Ćrk - Priča o urbanom trend seteru grafita	- 46
Fljaka Haljiti - Granice se tope dok umetnik stvara život sa suprotnostima	- 50

Trinaest uspešnih mladih umetnika sa Kosova dele svoje priče.
Zajedno pričaju priču o umetnosti na Kosovu.

Povezivanje umetnosti sa umetnošću

„Hajde” je reč u širokoj upotrebi na Kosovu, to je osećanje koje obuhvata dobrodošlicu i uključivanje na mnogim nivoima, ohrabrujući druge da se pridruže i iskuse zajedničko iskustvo. **Petrit Haljiljaj**, renomirani mladi umetnik sa Kosova, čija je slava odavno prešla granice je osnivač fondacije Hajde ! Fondacija je osmišljena kao otvorena platforma koja teži da podrži i promoviše savremenu umetnost na Kosovu kako bi generisala kulturnu razmenu sa evropskim umetnicima, i kako bi uspostavila nove kreativne veze.

Saznali smo od Petrita Haljiljaja da je ideja o fondaciji Hajdel, pripremana u njegovim mislima neko vreme pre nego što je dobila oblik dok je boravio u rezidenciji Villa Romana. Tada je Petrit osetio snažnu volju i entuzijazam da svoju ideju razvije. Fondacija Hajdel je zvanično registrovana kao neprofitabilna organizacija u jesen 2015. godine. Zamišljena je kao „srednji prostor koji je nefiksiran, svestran i tečan u obliku, dinamično prilagođen domaćem kontekstu.”

Hajdel fondacija podstiče dijalog i istraživanje u umetnosti, i posebno je posvećena veoma mladoj generaciji umetnika, kako bi formirala jedinstvenu strukturu za tekuću kontinuiranu saradnju i razmenu, i podizanje svesti i kritičko razmišljanje u Evropi i šire o savremenoj umetnosti i umetnicima sa Kosova. Kako bi to postigla, fondacija Hajdel bavi se različitim aktivnostima: od razgovora i seminara, do boravka sa kritičarima i umetnicima, pruža podršku umetnosti i bavi se objavljivanjem projekata na lokalnom, regionalnom i međunarodnom nivou.

Šta je to što je pružilo tako jaku motivaciju da Petrit oživi i ostvari svoju ideju o fondaciji HAJDE!? „To je bio moj način da postanem umetnik. Ja sam bio veoma mlad kada smo morali da bežimo zbog rata. U kampu sam upoznao Đakoma Polija, volontera psihoanalitičara, koji je deci davao papir i olovke u boji. Ostao sam i dalje u kontaktu sa Đakomom, iako nismo delili zajednički jezik. Kada sam odlučio da odem na studiranje u Italiju, Đakomo je velikodušno ponudio da me tamo odvede i da me podržava tokom studija. Jedan Kosovski emigrant, Arsim Sejdiu, mi je pomogao da se sporazumemo i praktično pomogao i meni i Đakomu da shvatimo šta to u stvari znači doći u neku drugu zemlju, da nekoga primite u vašu kuću i da ga podržavate da se snađe“, kaže Petrit.

Dakle, za Petrita, fondacija Hajdel znači treći element posredovanja između dva konteksta, i, što je najvažnije, o veoma osnovnoj ljudskoj vezi. Petrit zna iz prve ruke, takoreći iz svog iskustva, koliko je važno za

umetnika da se usredsredi na umetnost neko vreme i da ne brine o drugim stvarima. Istovremeno, on voli da uzvрати umetničkoj zajednici i da osnaži druge umetnike sa Kosova koji su možda manje eksponirani i takođe imaju manje mogućnosti. Imajući to u vidu, Petrit je razvio različite programe.

Petrit Haljiljaj nam govori o 6 meseci programa podrške koju pruža putem fondacije za studente sa Akademije umetnosti na Kosovu. „Finansijska podrška služi da pomogne umetniku/umetnici kako ne bi brinuli o životnim troškovima u tom periodu i kako bi se potpuno koncentrisali na svoj rad.“ Srećni učenik će biti izabran od strane žirija koji se sastoji od dva kustosa i Petrita Haljiljaja.

Drugi program je program otvorenog prebivališta, uz usku saradnju sa Centrom za istraživanje životne sredine i obrazovanja na Kosovu (CIŽSO) u Juniku. „Mi ćemo pozvati umetnike svih opsega, i ne samo vizuelne umetnike, da predlože projekat koji će se baviti pitanjima zaštite životne sredine i prirode i koji će imati koristi od boravka u Juniku, kao i razmenu sa grupom biologa koji rade u CIŽSO.”

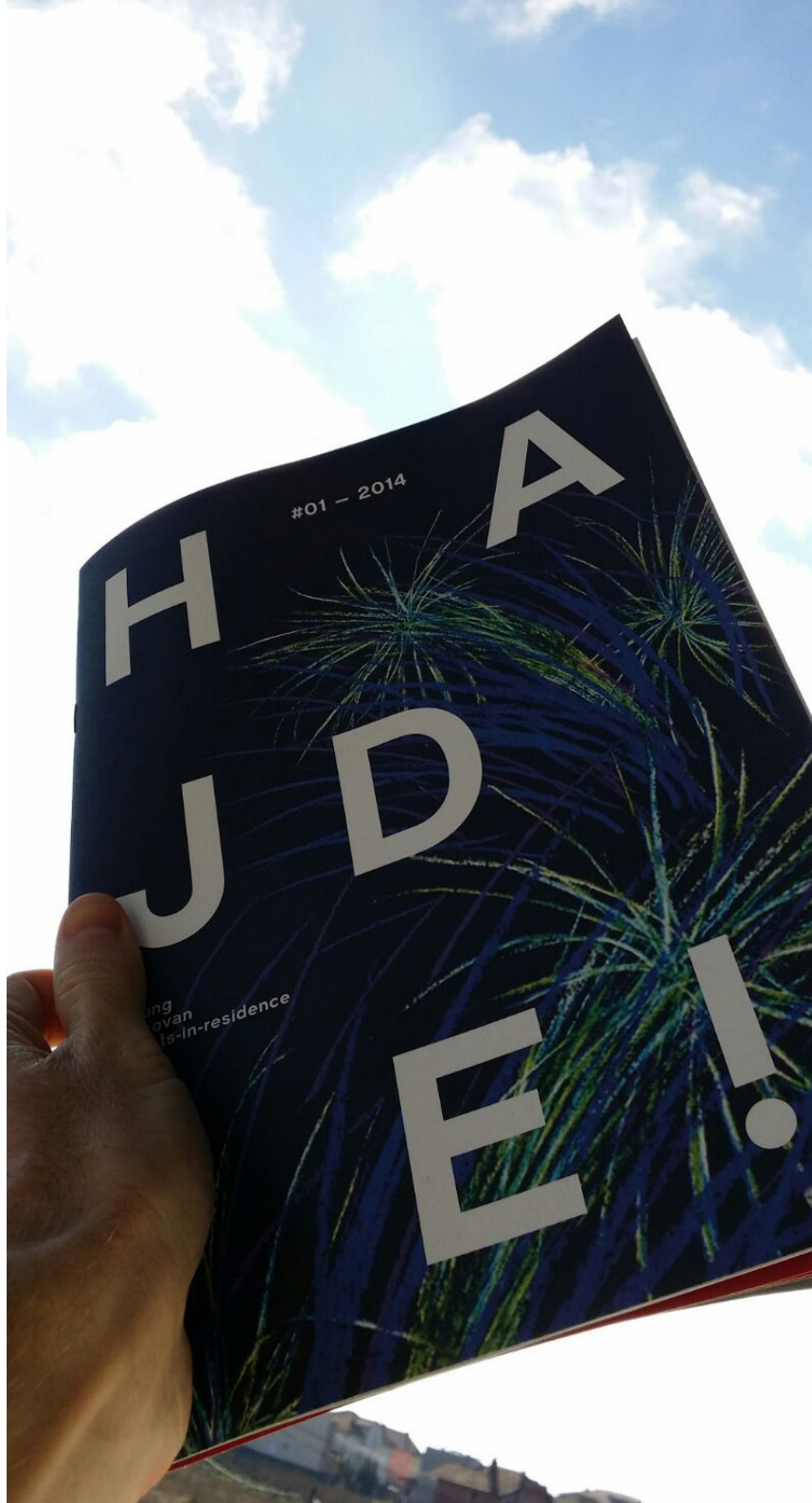
Pored ova dva već definisana programa, Hajdel služi i kao mreža za objavljivanje i širenje informacija o drugim mogućnostima i mogućnostima za umetnike da se prijave.

Zbog rizomatičke strukture, Hajdel takođe olakšava kontakte i veze sa međunarodnim umetnicima koji dolaze na Kosovo zbog projekata i na taj način stvaraju veću izloženost. Ovo je dobar način deljenja bogatstva mlade i dinamične umetničke scene na Kosovu, dok mladi umetnici ne nađu svoj put. Hajdel već planira istraživačku posetu Kosovu u leto 2016. godine, za međunarodne kustose i kritičare kako bi se sastali sa kosovskim umetnicima.

Kroz projekat Vila Romana, mladi umetnici sa Kosova, Ščipe Jonuzi, Ćendresa Deda, Ili Džaferi i Dardan Žegrova, su dobili šansu da se povežu sa umetnicima iz cele Evrope. Stvorena je kreativna mreža od tih veza koje mnogi od njih i dalje održavaju. Publikacija Hajde! je zatim, predstavljena u Berlinu na promociji knjige Villa Romana Fellovs, tako da je svakako dostigla međunarodnu publiku.

Petrit Haljiljaj živi i radi između Berlina, Kosova, i Mantove. Završio je studije na Akademiji likovnih umetnosti Brera u Milanu.

Petrit je predstavljao Kosovo na Venecijanskom bijenalu 2013. godine i trenutno radi na samostalnoj izložbi u Hangar Bicocca, Milano. Samostalno je izlagao na Kolnischer Kunstverein, Keln, 2015. godine; Bundeskunsthalle, Bon, 2015. godine; Kunsthalle Lisabon, Lisabon, 2015. godine; Umetnička Galerija Kosova, Priština, 2014. godine; Viels, Brisel, 2014. godine; Fondacija Galeries Lafayette, Pariz, 2013. godine; Kunsthalle Sankt-Gallen, 2012. i Kunstraum Insbruk, 2011. godine. Učestvovao je na grupnim izložbama u SOLI, Švajcarska, 2015., Punta della Dogana, Venecija, 2015.; Palazzo Cavour, Torino, 2014.; Villa Romana, Firenca, 2014.; Museum Schloss Moiland, 2013.; Museion, Bolcano, 2013.; Kunstverein Nurnberg / Albrecht Durer Gesellschaft, Nirnberg, 2012.; Novi muzej, Njujork, 2012. i Berlinskom bijenalu, 2010. godine.

DARDAN ZHEGROVA - Here, 2014 - Video Session I - Let's stay connected, 2'47"

Kada glumim, izražavam **ljubav**

Izgleda da su zvezde utkane kroz njeno životno putovanje. Dete koje je nekad želelo da postane astronaut je zapravo kasnije postalo dobitnik nagrade „Shooting Star” i postalo prava zvezda. Predstavljamo **Artu Dobroši**, jednu od najpoznatijih glumica na Kosovu. Arta je očarala javnost svojim talentom, prisustvom, i toplinom glume. Arta kaže da je ljubav krajnja emocija i za nju „gluma je ljubav”.

„Sve je u životu povezano i ne postoji trenutak koji je važniji od drugog.” Zaista, Artin uspon kao umetnice je sazdan nizom takvih trenutaka iz građenih jedan na drugom kako bi na kraju doveli do ekrana glumicu koja pridobija srce publike.

Kada je Arta bila dete, baka po majci ju je prozvala Širli Templ. Odrastajući njena joj je porodica ulila osećaj da uživa u svakom životnom trenutku i svakom preokretu i da uvek veruje u svoju sposobnost da postigne šta god bude želela. Sakupila je različita iskustva tokom svog odrastanja iz zemalja u kojima je živela, iz svog rodnog grada, iz Albanije i iz Sjedinjenih Američkih Država.

„Veoma sam zahvalna svim mojim iskustvima”, kaže Arta, koja voli da deli trenutke iz svog života. „Kao tinejdžer, sa tri prijatelja sam dobila posao kao konobarica u jednoj diskoteci kako bi zaradila za džeparac. Takođe sam radila kao prevodilac za novinare.” Njeno prvo iskustvo sa glumom desilo se u Sjedinjenim Američkim Državama gde je boravila u sklopu razmene studenata i gde je odabrala dramu kao jedan od izbornih predmeta. Nakon povratka na Kosovo, Arta i njeni prijatelji vežbali su za ulične performanse. U to vreme nisu mogli da nastave sa planom da rade ulične performance ali je Arta odlučila da posluša svoje predosećaje „da joj gluma priliči i da je gluma ustvari – ona sama”.

Arta je igrala i u pozorištu i na filmu i u oba prostora uživa. Za nju, je gluma duhovna profesija, koja se bavi ljudskim emocijama, energijama, i trenutcima. „Kada glumite, zamišljate, verujete i to postaje stvarnost. Gluma pokazuje kako život funkcioniše. Kroz glumu, izražavam ljubav.”

Tokom Artinog boravka u Bosni i Hercegovini gde je glumila u jednoj predstavi zatraženo je od nje da ode na audiciju za ulogu u filmu koji su pripremali braća Dardenne. Film se zvao Lornina tišina i Arta je dobila glavnu ulogu i nakon toga mnogo toga je usledilo. Film i Artina uloga su dobili i međunaroda priznanja, nagrade i nominacije uključujući i nagradu za najbolji scenario na Filmskom festivalu u Kanu 2008. godine.

Za svoju ulogu Lorne, Arta je 2013. godine dobila nagradu Štuting Star na 63-godišnjem Berlinskom filmskom festival. Časopis *Glamour* je spominje kao jednu od glumica sa najlepšom pojavom na crvenom tepihu na ovom filmskom festivalu. Kritičari su fokusirani na njenu „toplinu, humanost, osetljivost i pamet”, kao ključne reči koje opisuju glumu Arte Dobroši.

Arta je glumila u nekoliko međunarodnih filmova. U Francuskoj je 2011. godine igrala u dramskom filmu *Late Bloomers*, zajedno sa Vilijamom Hartom i Izabelom Roselini, 2012. godine glumi u filmu *Trois Mondes* (Tri sveta). Takođe tokom 2011. godine glumila je u kratkom britanskom filmu *Baby*, ta joj je uloga donela još jednu nagradu u kategoriji najboljih glumica na 24-tom Međunarodnom filmskom festivalu. Arta je glumila i u tri filma snimljena u Albaniji: U filmu *Magično oko* snimljenom 2005 godine, zatim u filmu *Tuga gospođe Šnajder*, snimljenog 2006. godine i u filmu *Vera* (2007.).

Sa svojim impresivnim talentom i uspehom, Arta je skrenula veliku pažnju na umetnički potencijal na Kosovu. Smatra da sve dok se veruje i dok postoji nada, sve se može postići, kao i da svaki pojedinac može da promeni imidž zemlje. „Pre svega trebalo bi da volimo to ko smo. Mi smo svi isti i svi smo povezani. Kada se osećamo dobro o tome ko smo, tada projektujemo osećaj i onda ostali ljudi počinju da vole mesto odakle dolazimo” kaže Arta.

Arta je trenutno zauzeta sa novim projektom i zahvalna je svemu što se događa u njenom životu. Uostalom, kako kaže, „sva suština je u putovanju.”

Nagrada Shooting Stars promoviše
mlade evropske glumačke talente i
njihove karijere

Za ulogu Lorne, Arta je dobila tri prestižne
nominacije za kategoriju za najbolju glumicu sa:
Filmskog festivala u Kanu
Evropske filmske nagrade i
Nagrade udruženja filmskih kritičara iz Toronta

Arta se oseća komotno glumeći na
stranom jeziku. „Reči nisu bitne,
osećanja su ta koja se broje. Gluma
se sastoji od osećanja i emocija
koje uneseš.”

Umetnik performansa transformiše granice u društvene promene

Svojom umetnošću on traži nit koja povezuje ono što je drugačije, što je diskriminisano i što je društveno neprihvatljivo kako bi stvorio prostor u kojem se protivrečnosti stapaju zajedno i prostor koji prkosi društvenim normama tako da pojedinci mogu izgraditi samopouzdanje da transformišu svoje prostore i izraze. **Astrit Ismailji** pronalazi inspiraciju u muzici, telu, bolu, snovima, strancima, nepravdi, suzama, ili ekstremima kako bi istražio energiju oslobođenog tela i izrazio sebe kroz performanse.

Tokom svoje umetničke karijere, Astrit je koristio različite medije da se izrazi, kao što je pozorište, fotografija, video instalacije i dramsku umetnost, kako bi stvorio različite slojeve izražavanja. „Vizuelna umetnost i umetnost performansa se međusobno ne isključuju. Naprotiv, oni komuniciraju, sukobljavaju i stapaju se jedno u drugo.”

Astrit veruje da umetnost zaista ima moć da donese promenu. Njegovo verovanje je podstaklo glavni impuls za jednu od njegovih najpoznatijih predstava - Priština mon amour. Ova predstava je jedinstveno iskustvo za publiku od preko 2.500 ljudi različitih uzrasta i profila koji su posetili gotovo oronulu zgradu doma omladine u centru Prištine kako bi bili deo mnogih istovremenih nastupa i performansa stopljenih u jedno.

„Priština mon amour je bio nezavisan projekat. Projekat nije imao nikakve veze sa institucijama. Smatram ga kao jedan odgovor koji je upućen da popuni prazninu između umetničke zajednice i mladih uopšte. Priština mon amour je primer da različiti ljudi, sa različitim interesima ili profesijama, mogu da zajedno kreiraju nešto lepo i smisleno” - kaže Astrit.

Kosovo je zemlja u kojoj dominiraju mladi ljudi. Astrit smatra da ukoliko se ta energija, kanališe na pravi način to će doneti divne rezultate.

Zato je projekat Priština mon amour koncipiran oko modela korišćenja ove energije, mašte i kreativnosti na zdrav i produktivan način. „Želeo sam da učesnici imaju priliku da slušaju svoje telo i izraze sebe slobodno”, kaže Astrit, koji se nada da je njegov projekat poslužio ne samo kao platforma za uvođenje savremenih izvođačkih umetnosti van konvencionalnih okvira promovisanih u školama i institucijama, ali i da posluži kao nova metoda za govor naših tela.

„Umetnost ima moć da menja - to je bila ideja da umetnost performansa postane glavni medij da bi se aktivirala oronula zgrada doma omladine i da se otvore vrata za javnost 8. septembra 2012. godine. Posetioci su takođe bili i izvođači. Mislim da svako od nas može da obavlja performans”, kaže Astrit, koji je pretvorio ovu veru u dualnosti predstave u njegovu oblast studiranja na DasArts u Amsterdamu u Holandiji.

Astrit je umetnik u misiji - misiji da ospori granice svih vrsta kao što su: rasizam, rodne granice, kapitalizam motivisan samim profitom i gentrifikacijom. Astrit smatra da takvi procesi zahtevaju odgovor kroz aktivizam i nada se da će svojom umetnošću podići svest publike i generisati ideje za promene.

Astrit i njegovi nastupi su putovali širom sveta: Istanbul, Beograd, Sofija, Skoplje, Tirana, Nju Jork, Hong Kong, Bazel, Ciri, Minh, Amsterdam, Beč, Bratislava, Brisel, Sarajevo, Ljubljana i Zagreb.

Trenutno se Astrit priprema za festival Spielart u Minhenu, za svetsku premijeru predstave Nevin, gde se pojavljuje kao režiser tri različite predstave koje se igraju u isto vreme i u istom prostoru. Na ovom projektu, sarađivao je sa izvođačima Andreas Hannes, Antonia Steffens i Jose Portas.

Šta Astrit misli kada govori o ljubavi?

Ljubav živi u gustoj šumi, Skrivena među granama i lišćem. Kada tama stigne ljubav sija kroz njene oči. Ljubav je teška. Ljubav je milostiva . To je pola ptica, pola čovek. Što sam bliže ljubavi to mi je više potrebna ljubav. Ljubav je u meni čak i kada to nije.

Nagrade i priznanja

Umetnici budućnosti – 2012. godine / sa sedištem u Njujorku ISCP
Skena Up 2013. godine, nagrada za najbolju režiju za predstavu Antigona
Skena Up 2014. godine , najbolji performans za šou Crave
Video fest 2014. godine, najbolji Video performans nagrada za E
Dehun (Pijana)

Umetnik živi da bi stvarao

Besa Lugići je mlada sopranistkinja sa Kosova koja je skrenula pažnju publike širom Evrope sa svojim predivnim glasom, vokalnom tehnikom bez mane i veoma estetskim tumačenjem, kad profesionalnog žirija „Elena Nikolai” na Međunarodnom takmičenju za mlade operske pevače u Bugarskoj održanom 2013. godine, kada je i dobila nagradu koja nosi ime poznate bugarske operske pevačice.

Ova je godina za Besu bila veoma zauzeta jer su je njeni nastupi odveli u mnoge evropske gradove: Amsterdam, Beč, Sofiju, Veneciju, Veronu, Riva del Gardu, da pomenemo samo neke. Svako mesto koje je posetila predstavljalo je priliku za jedinstvenim profesionalnim i kulturnim iskustvom za koja Besa smatra da je poseban dar.

„Svaki koncert, bez obzira na to gde se odvija, donosi zadovoljstvo umetniku. Važno je da bude prihvaćen i cenjen od strane publike. Naravno, posvećenost i veća odgovornosti se povećava kada nastupate u inostranstvu, jer to prevazilazi granice individualne karijere pojedinca. Privilegija je predstavljati svoju zemlju i biti u mogućnosti da mogu da pričam ljudima o Kosovu. To što vidim zastavu svoje zemlje na međunarodnim scenama predstavlja za mene izvor ponosa i podsticaj da se radi što bolje.”

Besa živi s ljubavlju prema klasičnoj muzici i ona je u njenom srcu. Opera je neodvojivi deo njenog života. „Svaki put kada treba da finaliziram pripreme za neki koncert ili delo to iskustvo čini da se osećam ispunjeno. Moji prvi javni nastupi su bili dovoljan izazov kako bih shvatila značaj i dinamiku svog izabranog puta.”

Besa je diplomirala na Univerzitetu u Prištini, na odseku za solo opersko pevanje. Završila je magistarski stepen u Skoplju, u Makedoniji, i nastavlja svoj profesionalni razvoj u Bugarskoj pod mentorstvom Kristine Angelakove. Besa smatra da se umetnik konstantno razvija. Svaki korak u karijeri zahteva intenzivnu posvećenost i, što je najvažnije, umetnik treba da odgovori na reakciju publike, stapajući performans i talenat u okviru izabranog puta.

U periodu od 2003. do 2005. godine, Besi je četiri puta dodeljena prva nagrada na međunarodnom takmičenju u Prištini u organizaciji Fondacije Ars Kosova, kao i nagrada za najbolju interpretaciju albanskih kompozitora. U 2009. godini je osvojila prvu nagradu na nacionalnom takmičenju „Jordia Truja” u Albaniji. Iste godine, Besa je bila među prvih deset finalista od ukupno 94 internacionalnih izvođača na međunarodnom takmičenju „Marie Kraja” koje se održalo u Albaniji.

Tokom perioda od 2011. do 2015. godine, nastupala je u ulozi Liu u operi Turandot, kao i u ulozi Laurete u operi Gianni Schicchi koje su bile postavljene u Nacionalnoj operi Albanije; Ulogu Mimi iz opere La Boheme izvodila je na sceni državne opere Rus u Bugarskoj. U 2012. godini, izvela je recital na festivalu „Dam” na Kosovu, zatim bila je i solista u operi Rekvijem Gabriela Faurea u Albaniji i u Mocartovom Rekvijemu u Bugarskoj.

„Ključ umetničkog uspeha je pronalaženje ravnoteže između života i rada, jer umetnik stvara da bi živeo i živi da stvara. Kao umetnici, živimo da bismo pružili ono najbolje od sebe suočavajući se sa dinamikom života.”

Besa je oduševljena novim projektima u svojoj bliskoj budućnosti, koji uključuju nastupe u nekoliko zemalja od kojih izdvaja koncertni recital u Luksemburgu i njen debi u Operi Lucia Di Lammermoor od Gaetanoa Donizetija.

Bezuslovna ljubav prema muzici

Svirala je klavir na koncertima i turnejama širom sveta: od Evrope do SAD-a i Azije. Koncertnim salama u preko 20 zemalja širom sveta čuo se odjek radosti života, prefinjenost i duboki osećaji koje proizilaze iz njenih prstiju. Upoznajte **Arditu Statovci**, pijanistkinju sa Kosova koji sada pripada svetu .

Hitar pogled na Arditin raspored koncerata pokazuje zauzet profesionalni život, ponekad i sa tri javna nastupa u jednom danu. U kombinaciji sa impresivnim spiskom kompozitora čija klavirska dela ona svira – Mocart, Šubert, Pulank, Stravnski, Brams, i tako dalje – a i po njenom talentuse da primetiti zašto je imenovana u „zvezdu pijanista.”

Kao umetnik, Ardita prepliće različite kulture. Do petnaeste godine studirala je klavir u svojoj domovini na Kosovu, izvrsno na svakom koraku. U tim godinama ona je primljena na Univerzitet Mozarteum u Salcburgu, u Austriji, gde je stekla zvanje magistra ARTIUM kao koncertni pijanista. Nakon sticanja zvanja, Ardita je nastavila svoje studije na Univerzitetu Indijana u Blumingotnu, SAD, i završila postdiplomske studije na Imola Accademia Pianistica, Italija.

Ardita smatra da je klavir suština njenog bića. Odrastala je okružena zvucima klavira, oba njena roditelja i sestre sviraju, stvarajući divno gajenu atmosferu u kući koja je zatim kompletirana profesionalnom nastavom sa svojim profesorima. Ardita to naziva „lepom simbiozom između porodice i muzičke škole” koja je rasplamsala njenu strast prema instrumentu, koji opisuje kao “moj prostor izražavanja, gde se misli i emocije povezuju sa naletom strasti ili meditativne smirenosti, i eksplodiraju u beskonačne i bezbrojne boje.”

Ardita kaže da je svoju umetničku ličnost oblikovala studirajući klavirsku muziku kroz vekove, uključujući i albanske kompozitore, i uzimajući nešto od svakog od njih. Česta putovanja u druge zemlje i susreti sa različitim kulturama obogatili su i inspirisali njen lični mozaik. Ardita uživa u svakom pojedinom koncertu i kaže da je nastupi u njenoj rodnoj zemlji dovode do jakih emocija koje je ispunjuju pozitivnom energijom druge dimenzije.

Arditin recept za uspeh zvuči jednostavno, ali nije lak. „Umetnost je teška profesija na mnogim nivoima. Potrebna je svakodnevna disciplina čak i u emotivnom smislu. Pored talenta za muziku morate da radite naporno da budete istrajni, da se žrtvujete i da budete voljni da date sve od sebe, da kritikujete sami sebe i sebe gurate do sledećeg nivoa. Napredovanje se nikad ne završava.”

Kada svira, Ardita sebe podešava na energiju i emociju publike. Njeno biće je usredsređeno na izvođenje dajući život nekim retkim magičnim trenucima u dijalogu između izvođača i publike. To je ono što čini koncert – smatra Ardita

„Putovanje pijanista je divno, i izazovno. Zahteva puno rada, zahteva sve od izvođača. Ali energija koja vam se vraća je jedinstveno ispunjavajuće iskustvo. Postoji samo jedan uslov da se postigne ovo stanje - bezuslovna ljubav prema muzici.”

Ardita Statovci dobila je nekoliko stipendija i nagrada od Društva za zaštitu muzičkih pozorišta u Beču, Austrijskog Saveznog ministarstva za obrazovanje, umetnost i kulturu, Austrijskog Saveznog ministarstva za nauku i istraživanje, Internationale Mocarteum Stiftung u Austriji, i od Akademije za klavir u Birmingemu, Velika Britanija.

Takođe je dobitnik nagrada i priznanja na takmičenjima kao što su Jehudi Menuhin Live Music u Salcburgu, Nagradu Bosendorfer na Univerzitetu Mozarteum, Međunarodnom takmičenju Rotarakta u Španiji, Talent Kosova i Međunarodnog Ibla takmičenja u Italiji.

Muzika je
jezik
za razumevanje
života

Petrit Čeku je svirao kao solista sa velikim simfonijskim orkestrima: Allentovn Simphoni, Baltimore Simphoni, Čška kamerna Filharmonija, Albanska radijska - Simfonija, Državni orkestar Hermitage Orchestra of St. Petersburg, Kosovskom filharmonijom i Zagrebačkom filharmonijom.

„Kada odlučite da idete na koncert klasične muzike, budite spremni dati sebe svakom glasu koji ćete čuti istovremeno sa drugim glasovima. U tom kontekstu, glas je niz nota povezanih jedni sa drugima u stvaranju muzičkih linija, koja je melodija ili nešto slično. Odnos između različitih muzičkih linija je kontrolisana mnogim pravilima kontrapunkta koje čine njihov suživot moguć. A onda je tišina, što je suština muzike. Kada se jednom uvučete u odnos različitih glasova i tišine, vi ćete biti podignuti na način koji se ne može opisati.”

Tako je započelo očaravajuće avgustovsko veče 2015. godine u srcu Prištine. Raznolika publika se okupila da sedi na travi u gradskom parku, koji je za to veče transformisan u oazu klasične muzike – publika kao da je uklonjena iz vremena i prostora bila je pozvana da sluša božanske zvuke gitare Petrita Čekua i predavanje o njegovim umetničkim refleksijama.

Petrit Čeku se smatra gitaristom svetske klase i virtuozom u svojoj generaciji. Nastupao je širom Evrope i Severne Amerike i kasnije tokom ove godine će putovati u Aziju. Dobitnik je devet prvih nagrada na devet u međunarodnih takmičenja, kao i ostalih nagrada. Nagrađen je i nagradom za najboljeg mladog muzičara 2008. godine u Hrvatskoj.

Petrit je veoma rano u svom životu uveden u muziku uticajem svog oca, koji je takođe svirao gitaru. Počeo je da svira gitaru u uzrastu od 5 ili 6 godina, čim su mu prsti bili dovoljno dugi da dostignu žice. Kao devetogodišnjaku ujak mu je dao poklon - Petritovu prvu gitaru. I tako je započelo putovanje uz muziku kao njegov prvi jezik u životu. Petrit je počeo muzičke časove na Kosovu, otišao na studije, i potom i diplomirao na Hrvatskoj muzičkoj akademiji u Zagrebu. Zatim je nastavio svoje muzičko usavršavanje na Konzervatorijumu u Peabodiju u državi Baltimor, SAD, kod Manuela Barruecoa.

„Umetnost interpretacije u muzici je disciplina nalik onim istočnim duhovnim disciplinama koja može biti prenešena samo kroz odnos između nastavnika – i učenika. Znanje i inspiracija koja je prenešena kroz odnos između nastavnika učenika je ogromna i ne može biti saopštena u bilo kom drugom obliku. Zbog toga veliki deo moje ličnosti je direktan uticaj mojih učitelja gitare. Za mene je bilo posebno uzbudljivo što sam imao priliku da studiram sa jednim od mojih najvećih idola, sa Manuel Barruecom.”

Petrit vidi svoj umetnički život kao kontinuirani niz koncerata, poredeći svoj rad u zanatstvu i svaki koncert kao proizvod tog zanata, pokušavajući da bude savršen što je više moguće. On obično sam bira svoj repertoar, pokušavajući da održi isti nivo gde god da svira. Petrit bira one delove raznih kompozitora koji ga fasciniraju svojim umetničkim namerama, koji prevazilaze samu muziku.

Muzika ga vodi po celom svetu i sa njim vodi i ime zemlje iz koje Petrit dolazi. „Imam veliku zahvalnost za ljude na Kosovu kroz imajući u vidu šta su sve prošli, kao i razumevanje za stvari koje tek treba da se poboljšaju u našem društvu, jer je naša prošlost veoma komplikovana. Kosovo bi uveliko imalo koristi od više, šire i doslednije podrške umetnosti. Razvijanje umetničke scene se pokazalo kao veoma plodno za mnoge zemlje i nadam se da će se i Kosovo takođe razviti na taj način.”

Petrit se priseća svojih prvih iskustava sa živim izvođenjem muzike iz vremena kada je odrastao na Kosovu pominjući festival kamerne muzike, Remusica, Dam festival, Dokufest, i ostale te koliko je to mnogo značilo za njega.

„Tokom godina, zbog pojavljivanja na ovim i drugim festivalima, nadam se da sam imao uticaj na druge, bar deo tog efekta kao što su ti događaji imali uticaj na mene. To nisu samo festivali već i nosioci klasičnog muzičkog života. Dakle, do povratka i pojavljivanjima na narednim događajima, ja se takođe zahvaljujem za sve što su ti festivali pružili meni. Dokufest na kojem učestvujem svake godine od samog početka je kao eliksir života koji me drži i vodi tokom cele godine.”

Petrit otkriva da je upravo završio snimanje kompletne Bahove svite za violončelo i snimanje će biti objavljeno do kraja 2015. godine. Ovo je bio prilično iskustvo za talentovanog gitaristu.” Pokušaji da izbegnem da moja ličnost utiče na muziku, naročito u sporijim pokretima svite, bili su u pravom smislu putovanje ka pronalaženju samog sebe. Drugi način za poboljšanje interpretacije je rad na ličnosti tako da je što god se reflektuje boljeg kvaliteta” – priznaje Petrit.

Devet prvih nagrada:

Međunarodno Takmičenje Gitara Parkening (SAD) Allentown
Simphoni Schadt string takmičenje (SAD), Mišel Pittaluga
Gitara takmičenje (Italija) Mauricio Biasini Gitara takmičenje
(Italija), Ferdo Livadić takmičenje (Hrvatska), Andres Segovia
Međunarodno takmičenje za mlade gitariste (Nemačka) Emilio
Pujol takmičenje (Italija), Sva Hrvatska takmičenja (Hrvatska),
Anna Amalia takmičenje za mlade gitariste (Nemačka).

Prenos životnog iskustva kroz kratke filmove

Bljerta Zećiri je poznata režiserka i scenaristkinja kratkih i igranih filmova sa Kosova. Sa svojim radom i filmovima, Zećiri je učestvovala na filmskim festivalima kao što su: Filmski festival Sundance, Oberhausen Međunarodni filmski festival kratkog filma , zatim Filmski festival u Bradfordu, Filmski festival u Palm Springsu, i Filmski festival u Vankuveru itd. Bljerta Zećiri je dobitnik nagrade međunarodnog žirija za kratki film na Filmskom festivalu Sundance 2012. godine za film „Povratak” (Kthimi).

Ljubav prema knjigama i izloženost prema plesu i muzici je još u najranijem uzrastu oblikovala njenu strast ka umetnošću. Kao strastveni čitalac romana imala je samo 8 godina kada je počela da piše poeziju i kratke priče. Tokom 90-tih godina, u tinejdžerskom dobu zajedno sa njena dva najbolja prijatelja, Bljerta je osnovala rep sastav nazvan BAM koji je osvojio drugu i prvu nagradu na Kosovskom Šou Festu. Odrastajući, Bljerta je odlučila da nastavi karijeru stvaranja filmova studirajući odsek dramaturgije na Univerzitetu u Prištini i zatim filmske studije na Univerzitetu Pariz VIII.

„Kao student dramaturgije pisala sam mnoge scenarije. Svaki put kada bi moji scenariji bili pretvoreni u filmove, osetila bih očaj misleći da filmovi nisu ispalili onako kako sam ja nameravala. Shvatila sam da ako želim da postignem svoju filmsku viziju moram da naučim filmski jezik i da sama režiram svoje filmove” - kaže Bljerta

Kao režiser, Bljerta najradije preferira sažete i univerzalne teme koje se odnose na svakog pojedinca na svetu. Porodica pokušava da preživi na Kosovu, ali tako je i sa ostalim porodicama širom sveta koje se itekako identifikuju sa tom borbom. To je objektiv kroz koji Bljerta projektuje istoriju i priče u njenim filmovima nisu vesti, već iskustvo. Ona želi da prikaže filmskoj publici filmove koji provociraju na intelektualan i emotivan način. U kratkim filmovima o trgovini ljudima koja za cilj ima bavljanje prostitucijom, Bljerta apeluje na one koji plaćaju usluge devojaka i na sve ostale koji su svesni šta se dešava, ali ipak odlučuju da ćute.

Kroz svoje filmove Blerta ima za cilj da postigne hiperrealizam, pokušavajući da snima scene koje se pojavljuju kao bljeskovi života uhvaćeni skrivenim okom kamere radije nego scene koje su prethodno napisane i odigrane. „Ne želim imati simboliku ili metafore samo zarad njih samih. Volim da filmske scene budu sirove i autentične. Često moji filmovi izgledaju kao da nisu svrshodni i da ne prate scenario.”

Bljertini filmovi uglavnom se bave temama koje su inspirisane urbanim životom na Kosovu i često piše scenarije na osnovu ljudi koje poznaje ili ljudi koje susreće. Za Bljertu svaki pojedinac na Kosovu odražava identitet Kosova. U filmu „Povratak” (Kthimi) koji je doneo Bljerti mnogo međunarodnih priznanja i nagrada, par na kome se cela filmska priča usredsređuje, jede paprike, sir, paradajz isečen na pola i pije crni čaj.

Postoje dva druga filma koje Bljerta posebno voli iz svog vlastitog rada: Film „Večera“ koji prikazuje tri para koji večeraju. Kao i film „Exit” njen prvi film koji je napisala i režirala zajedno sa svojom sestrom Ljenditom koja je takođe poznata režiserka i vizuelni umetnik.

„Kada smo završili film, moja sestra i ja smo se vratile u Francusku, misleći da je film neuspešan. Gledale smo ga jednom nedeljno i primećivale još više nedostataka. Konačno sam stekla hrabrosti da pokažem film mom profesoru koji me je zamolio da stavim titlove na francuskom jeziku. Onda me je upitao da li može da prikaže film u školi zajedno sa filmovima ostalih starijih studenata i svima se naš film svideo najviše. Profesori i studenti su nas ubedili da pošaljemo film na razne festivale i tako su pozitivni odgovori počeli su da pristižu. Na prvom festivalu na kojem smo učestvovali osvojili smo prvu nagradu. To je bilo iznad mojih očekivanja i snova. Kada smo se popeli na binu da primimo nagradu počela sam da plačem - film je inače priča o najtežem periodu naših života, govori o tri učenika zaključana u stanu u Prištini tokom rata - mračna tema koji mi je donela najveću radost koju sam doživela do tada.”

Bljerta trenutno radi na novom igranom filmu pod naslovom „Brak”. Film govori o prisilnom braku koji sprečava da se dogodi jedna druga ljubavna priča. Na ovom projektu Bljerta sarađuje sa svetski poznatim francuskim producentom Čedomirom Kolarom. Ekipa filma takođe uključuje jednog albanskog i jednog slovenačkog producenta. „Ovo je veoma važan projekat za mene”, kaže Bljerta .

Filmovi Bljerte Zečiri

- 2011 - Kratki igrani film „Kthimi”
- 2011 - Kratki igrani film „Kosovo 2011”, ko-režiser
- 2011 - Kratki igrani film „Deca”
- 2009 - Kratki igrani film „Darka”
- 2008 - Kratki igrani film „OK”
- 2007 - TV- dokumentarni film „Grad bez ... “
- 2006 - Igrani film „Exit”, u saradnji sa Ljenditom Zečiri
- 2002 - Kratki igrani film „Exit”, u saradnji sa Ljenditom Zečiri

Istraživanje života da bi se pravila umetnost

Aljban Muja istražuje priče i obraća se publici kroz svoju umetnost. Većina njegovog rada je pod uticajem društvenih, političkih i ekonomskih procesa i transformacija na Kosovu i regionu. „Moj posao je pod uticajem onoga što me okružuje”, kaže Aljban. Njegova umetnost je njegov stav sa svim svojim nijansama boja.

„Sećanja i iskustva su oblikovala moj rad. Jedan od mojih najranijih radova na samom početku moje karijere bio je posvećen mom rodnom gradu, Mitrovici”, kaže Aljban. Smatra da njegove umetničke ideje oživljavaju iz samog njegovog okruženja. Ali da bi umetnost bila uspešna, ona mora biti izrađena na takav način da nosi sa sobom značenje, čak i kada je izložena na sasvim drugom kraju sveta. „Uloga umetnika je da reaguje na ono što se dešava, a ne da samo sedi ispred platna i imitira prirodu.”

On više veruje u istraživanje tema nego li u samu inspiraciju. „Inspiracija je samo polazna tačka”, kaže Aljban. „Nakon toga istraživanje određene teme ili naslova je najveći deo posla.”

Aljbanov opus radova je širok spektar medija kao što su: video, video instalacije, film, crtanje, slikanje, fotografija, intervencije na javnim prostorima, performansi i drugi kombinovani mediji. Za njega, odabran medij umetnosti je samo sredstvo da se transformišu ideje u komad umetničkog dela. „Biram medij ili tehniku u zavisnosti od ideja i nisam vezan za samo jedan način izražavanja. U suprotnom, to bi značilo nedostatak za mene”, kaže on.

Presudna uloga za umetnika je da radi čak i kada ne postoje dobri uslovi, kada postane teško naći pravac. Aljban kaže da još uvek traga za njegovim pravcem, susreće se i nailazi se sa istim izazovima kao i ostale kolege umetnici sa Kosova. „Sloboda kretanja u velikoj meri utiče na rad i napredak umetnika. Za nekoga ko živi i diše da bi stvarao sloboda kretanja je od suštinskog značaja.”

Uprkos ovom ograničenju, Aljbanovi radovi su predstavljeni u svetu. Učestvovao je na mnogim grupnim i samostalnim izložbama u Evropi i šire.

„Učestvovao sam na izložbama i festivalima u većini evropskih zemalja. Bio sam lično prisutan u većini od njih. Verujem da je vrlo važno za umetnika da bude lično prisutan na svim svojim umetničkim manifestacijama. Po meni, ne biti tamo lično znači pola prisustva.”

Zajedno sa bosanskom umetnicom Lanom Čmajčanin Aljban radi na dva projekta čiji je glavni koncept upravo sloboda kretanja. Cilj je da ovi projekti putuju u 28 država Evropske unije. Istovremeno radi na dve nove izložbe, jednoj u Beču, a drugoj u Njujorku.

Aljban je dobitnik mnogih stipendija, kao što su „Tobačna 001 rezidencija” iz Muzeja u Ljubljani, Slovenija, Apartman projekta” u Istanbulu, u Turskoj, Nagrade za mlade vizuelne umetnike iz ISCP rezidencije, zatim „ArtsLink rezidencije” Njujork, SAD; „Kultur Residencija”, Beč, Austrija; „Beckyard -Međunarodna umetnička rezidencija”, Centar – Kuda za nove medije, Novi Sad, Srbija; Međunarodna rezidencija za umetnike i pisce Instituta za umetnost u Santa Feu, Novi Meksiko, SAD; Braziers međunarodna rezidencija za umetnike’ Braziers park, Okfordshire, Velika Britanija itd

Grupne i samostalne izložbe

Institut savremene umetnosti Zagreb, Hrvatska; Škuc galerija, Ljubljana, Slovenija; Nacionalna galerija Kosova, Priština; Miza Galerija Tirana; Centar za savremenu umetnost „Station”, Priština; Viennafar, Beč; Miimala2 Galerija, Helsinški; UnionDocs, Njujork; Able Kulturverein, Berlin; Siz Galerija Rijeka; Mardin Bijenale, 2. Bijenale savremene umetnosti u atomskom skloništu u Konjicu, BiH.; ‘Mediteran - dolasci i odlaska’ Ankona; “Qui vive?” Moskva Međunarodno bijenale, Moskva; 28-mo. Grafičko bijenale, Ljubljana; Muzej savremene umetnosti, Rijeka; Slovačka Nacionalna galerija, Bratislava; Muzej savremene umetnosti Vojvodine; 1. Međunarodni bijenale Teheran; Univerzitet Kolumbija, Njujork; Berlinale ‘60 filmski festival, Berlin; Delavare Centar za savremenu umetnost; VOLTA 5, Bazel; Ciberfest, Sankt-Peterburg; 53. Međunarodni festival kratkog filma Oberhausen; Otvoreni prostor, Beč; NGBK, Berlin; Brot Kunsthalle, Beč; Artspace Media Art, Njujork; Muzej Umetnosti u Geteborgu, Švedska; Cetinjski Bijenale 5; Nova galerija, Zagreb; Muzej grada Ljubljana.

Poslušaj svoje srce, to je najbolji način !

Sam život, promene, iznenađenja, rutina , ljudi koje dobro poznaje ili ljudi koje je samo jednom sreća, muzika, prijatelji, grad, voda. Ovo je spisak onoga što čini njenu inspiraciju da se razvije i eksplodira.

Rona Nišliju je u svojoj sedamnaestoj godini shvatila da njen život ne bi imao smisla bez pesme i bez muzike. Sada živi svoju strast u potpunosti kao jedna od najpoznatijih mladih pevačica sa Kosova.

Ronin moćan glas i talenat je zadobio srce i dušu publike tokom televizijskog šou programa u Albaniji nazvanim „Grozница petkom uveče” gde je Rona uspela da uđe u najuži krug od pet prvoplasiranih. Porodica je primetila njen talenat veoma rano i podstakla je da započne sa pohađanjem nastave u muzičkoj školi. Njeno najveće dostignuće i međunarodno priznanje je njeno učešće na jednoj od najprestižnijih svetskih scena na takmičenju za pesmu Evrovizije u Baku u državi Azerbejdžan 2012. godine. Na Evroviziji je postigla 5. mesto. „To je bilo potpuno iznenađenje!” - kaže Rona .

Ljudi je još uvek zaustavljaju na ulici da bi je zagrlili ili da bi joj zahvalili za vanserijski nastup. „Neki ljudi čak i zapevaju deo pesme kako bi započeli razgovor, neki drugi izjavljuju kako su ponosni na moje predstavljanje na Evroviziji. Postoje čak i stranci koji pevaju moju pesmu „Suus” i to na albanskom jeziku!” kaže Rona, kojoj je drago da taj nastup nije zaboravljen.

Ronu je njen talenat odveo do mnogih evropskih scena, nastupala je u Mađarskoj, Austriji, Rumuniji, Kipru, Rusiji, Holandiji, Turskoj i Bosni i Hercegovini. „Ti nastupi su od ogromnog značaja za mene i istovremeno predstavljaju veliki izazov. Boravak u mnogim stranim zemljama pomaže mi da uvek zahtevam više i više od sebe i pruža mi hrabrost da radim još više. „Rona kaže da koristi muziku kako bi prenela istoriju svoje zemlje.

„Posete ostalim zemljama su me navele da kada se vratim kući istražujem i otkrivam što više o svojoj zemlji.”

Tokom godine Rona je završila rad na svom prvom albumu nazvanim „Sa našim motivima” i smatra ga vrhuncem svog rada za ovu godinu. Album je fuzija albanskih motiva iz svih regija sa džezom, soulom i trip-hopom. Na albumu je radila sa mnogim drugim umetnicima uprkos tome što je svesna koliko je teško predstaviti svoj rad u svetu, Rona snažno želi da to i uradi.

„Iako se danas informacije šire viralno i u današnje vreme postaje lakše iz dana u dan predstavljanje u svetu, istina je da smo veoma izolovani i da je teško postići rezultate sa mesta gde smo. Dakle, svaki prozor koji omogućava komunikaciju je veoma bitan da bi se promovisala umetnost i zemlja u inostranstvu”, kaže Rona.

Osim muzike Rona je posvećena i aktivnostima vezanim za društvo i zemlju. Učestvovala je na brojnim humanitarnim inicijativama i na aktivnostima za podizanje svesti. Pisala je pesme protiv tinejdžerskog nasilja ili pesme sa porukom o važnosti zdravih zuba kod dece.

„Ja sam uvek spremna da služim zajednici, to me ispunjava i čini da se osećam korisnom.”

Sudbina i talenat obeležili stvaranje mladog glumca

Jednog popodneva, kao i obično, **Denis Murić** i njegovi prijatelji su otišli na fudbalski trening. Malo je znao o tome da je upravo kročio ka slavi. Dok je Denis igrao fudbal, istovremeno se održavao kasting za film „Enklava”, koji se odvijao u kulturnom centru u Zvečanu. Tokom jedne od pauza, Denis je došao do kulturnog centra da proveriti šta se dešava. Ispostavilo se da su Denisova ličnost i ponašanje impresionirali autore filma i on je dobio ulogu.

„Kada su mi prvi put rekli da sam dobio ulogu, nisam mnogo razmišljao o tome. Zatim, nekoliko meseci kasnije režiser je nazvao mog oca i mene da pričamo o filmu i o mojoj ulozi. Tako je počelo – kaže Denis. „Moj prvi film bio je „Enklava”. Film „Enklava” mi je stvorio priliku da dobijem ulogu u sledećem filmu nazvanom „Ničije Dete”. Na neki način, da nije bilo filma „Enklava”, moj uspeh sa drugim filmom se ne bi dogodio.”

Kada je počelo snimanje prvog filma Denis kaže da se osećao pomalo čudno samim prisustvom na setu. „Nikada pre nisam maštao da ću biti prisutan na snimanju. Imao sam dosta sreće – svi su pazili na mene: režiser filma, glumci kao i cela filmska ekipa.”

Denis je u potpunosti bio opčinjen svime, načinom kako rade kamere, kako režiser i filmska ekipa rade na filmu kako glumci glume. „Dok sam bio na setu naučio sam jednu važnu stvar. Jedan pojedinac ne pravi film nego svi zajedno pravimo film. Nagrade pripadaju svima onima koji su se trudili da naprave film” – kaže Denis, koji čvrsto veruje da filmovi sa malim budžetom mogu biti istovremeno i najbolji filmovi.

Denis je do sada već igrao u četiri filma, čak je imao priliku da zaigra ulogu zombija! Međutim, uloga u filmu „Ničije Dete” koju je snimio kada je imao samo 14 godina ostaje njegova omiljena uloga do sada. „Veoma mi se svidela priča u filmu koja se zasniva na stvarnim životnim događajima, priča o dečaku koji je pronađen u šumi u Bosni.” Film je osvojio ukupno do sada 12 nagrada na nekoliko međunarodnih filmskih festivala. „Kada sam bio u Veneciji, gde je film dobio 4 nagrade, uključujući i nagradu publike, ljudi koji su pričali sa mnom su želeli da znaju nešto više o priči iz filma i o ulozi koju sam igrao.”

Denis pohađa srednju školu u severnoj Mitrovici i brzo se približava godinama kada se prave planovi za budućnost. Gluma je jedan od tih planova. „Volim glumu i mogu videti sebe u toj profesiji. Voleo bih takođe da se isprobam u pozorištu” kaže Denis, dodajući da je i oblast kompjuterskih nauka još jedno polje proučavanja koje ga veoma interesuje. Njegova budućnost je svetla.

Filmski festival u Abu Dabiju 2014. godine

Međunarodni filmski festival u Kairu, 2014. godine

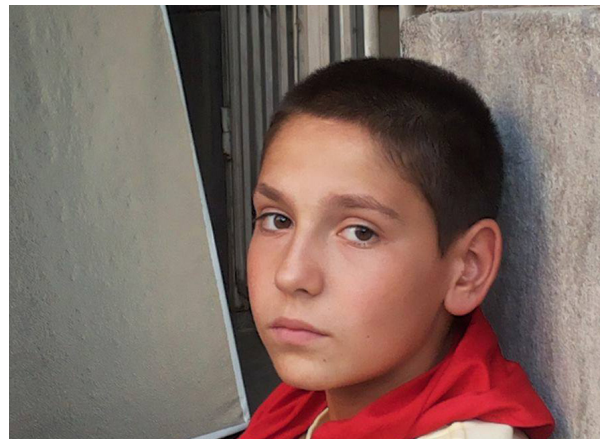
Međunarodni filmski festival FEST, Beograd, Srbija

Filmski festival u Veneciji, 2014. godine,

Međunarodni filmski festival u Palm Springsu, 2015. godine

Festival Go EAST u Visbadenu, 2015. godine

Zagrebački filmski festival, 2015. godine

Ljubav-emocije-snovi-ritam- inspiracija: univerzalni sastojci predstave

Ne postoji ograničenje u širini osećanja u umetničkim performansima kod **Rudine Džaferi**. Njena kreativnost teče i raste u Prištini, gradu koji za nju nije samo grad, već i prostor lociran između njene dve najekstremnije emocije: haosa, kao izdanka dnevne rutine, i neizmerne ljubavi njene porodice. Postoji jedna ključna reč koja opisuje i prožima njene kreacije, a ta reč je „lepota”.

Rudina sebe svrstava u vizuelne umetnike. Ona stvara video snimke, video, instalacije i slikanje na noktima. Takođe radi scenografije za televiziju i pozorište i pravi pozorišne kostime. Nedavno je dodala i modni dizajn na listu njenih aktivnosti. Izražavanje sebe u svim ovim medijima dolazi prirodno za nju, i ona ima hrabrosti da kaže dosta toga. Zapravo, Rudina kaže dosta toga, putem svojih pokušaja da pomeri granice mašte do najudaljenijih granica, uvek izazivajući samu sebe. Ona je izvor ideja i radoznalost je motivise.

Performans je oblik umetnosti koji Rudina obožava. „To je vrlo specifičan medij, živi medij koji je prolazan i samo publika koja je prisutna na performansu zapravo može uživati u performansima kao niko drugi. „To se ne može prodati”, priča Rudina o njenoj strasti dodajući da osim ostvarivanja ideje, performans ima i ključni elemenat a to je: energija.

„Energija je rođena s umetnikom i ne može se učiti kao što učimo druge stvari. Umetnik mora osetiti energiju koju šalje publici.”

Govoreći o performansima Rudina je od 2001. godine već postavila osam performansa od kada je prvi put i počela rad u ovoj oblasti.

Rudina o svojim performansima kaže da „Svaki projekat donosi najbolja sećanja, bilo da projekte pripremam samostalno ili su oni ekipni rad. Prvi korak u radu sa ekipom je da izaberete ljude koji donose dobru energiju. Radeći zajedno i intenzivno postajemo jedna porodica koja daje sve od sebe i prenosi svoju poruku publici na najbolji mogući način. Publika me uvek zadivljuje svojim prisustvom.”

Rudina vidi svoje performanse kao dvosmernu komunikaciju sa publikom. Za nju istinski duh predstave oživljava pri komunikaciji sa publikom. „Razgovor sa publikom nakon nastupa je još jedna vrsta performansa. Ljudi mi kažu šta upravo osećaju u tom trenutku i tada su mnogo iskreniji. Ne mogu pronaći reči da opišem kako se osećam u takvim trenucima.”

Možda Rudinin talenat da prevede sve životne trenutke i činjenice u performanse vođene lepotom je pre svega rezultat posvećenosti njenih roditelja da neguju atmosferu topline i ljubavi kod kuće, bez obzira na

stanje kroz koje je zemlja prolazila tada dok su ona, njene sestre i brat odrastali.

Tokom više od 18 godina svoje profesionalne karijere Rudina je organizovala 7 samostalnih izložbi i učestvovala na više od 20 kolektivnih. Priština, Atina, Napulj, Bombaj, Mančester, Pula, Bregenc, Ljubljana, Istanbul, Bratislava, Tirana, Beč, Piran su samo neki od gradova koji su obogaćeni njenim radom.

Njena svakodnevica je radno mesto scenografa na Radio-televiziji Kosova. Rudina istovremeno daje svoj doprinos u Narodnom pozorištu, pozorišu Oda i Narodnom pozorištu u Tetovu, u Makedoniji, kao scenograf i kostimograf. Neke od pozorišnih predstava koje nose njen potpis su „Mačka na usijanom limenom krovu”, „Dama koja je volela pingvine “, „Američki bufalo”, „Albanicum” i „Ludnica”.

Rudina je talenat iza jedinstvenog načina izražavanja; njeno slikanja na noktima ne predstavlja modni izražaj već ima dublju poruku i predstavlja prikaz i savez remek dela poznatih umetnika kao što su: Pikaso, Munk, Vorhol, protiv agresivnosti koja je izazvala toliku patnju.

Rudina je nazvala taj savez imenom „Rudinizam”. U stvari, posvetila je dosta vremena i energije konceptu predstavljanja umetnosti kroz nalakirane nokte i odbranila je svoju magistarsku tezu na temu „Rudinizam - tipografije na Urbanoj modi”.

Umetnički radovi: „Ne čujem ništa”, „Autoportret”, „Tetovaža na kosi”, „Tražeći moju zvezdu”, „Oslobađanje iz okvira”, „Nastavljajući ka triptihu”, „Rudinizam – Tipografija Urbane Mode”, „Tako je dobro biti Albanac”, „LEDRI”, „Misililac” i „Proleće”.

„Kroz moju umetnosti želim da pričam o pitanjima koja utiču na kosovsko društvo u različitim mestima sveta. Moji radovi koriste univerzalni jezik umetnosti i kao takvi ne trebaju prevod da bi direktno komunicirali sa publikom, bez obzira na to ko je publika. Dakle. kroz svoj rad mogu da odem izvan ne samo geografskih već i demografskih i socijalnih granica.”

Priča o urbanom trend seteru grafita

Ne tako davno, jedinstveni znaci **Tak Ćrkovog** rada kroz razrađene grafite su se pojavili oko Prištine. Što je više znakova bilo, osećao se bližim sa gradom koji je voleo. Onda ga je ta ista ljubav prema gradu navela da zaustavi znakove. „Nisam želeo da se grad preplavi mojim znakovima. Priština nema preteranu količinu grafita i to je dobra stvar, inače grad bi izgledao još zagađenije”, kaže mladi umetnik .

Tak Ćrkova posebna umetnost – grafiti su u stvari proizvod toga kako on doživljava život u svom rodnom gradu. „Razvio sam nekoliko zidnih koncepata po Prištini, i mam osećaj da su dodali život ovom gradu. Prisustvo takvog umetničkog dela ima uticaj na svakoga Tak Ćrk smatra da je suština njegove umetnosti kombinacija njegove strasti prema grafitima i rasprava njegovih prijatelja o politici i društvenim pitanjima.

„Nisam aktivni učesnik razgovora o politici o ekonomiji ili o životu u našoj zemlji uopšte”, kaže Tak Ćrk “ali postoji jedno mesto duboko u meni gde zadržavam beleške o pravim osećanjima. Zatim ta osećanja preslikavam na javnim površinama kako bi svi videli taj proces. Za Tak Ćrka, umetnost je u suštini stvarnost i nije lako objaviti istinu ali je istina univerzalna.

Tak Ćrk je ušao u svet grafita kada mu je bilo oko 15 godina. U to vreme, grupa Hope Bok Angles iz Holandije posetila je Kosovo u sklopu projekta posetama posleratnim gradovima u potrazi za mladim umetnicima kako bi inicirala i uvela mlade umetnike u disciplinu ulične umetnosti. „Dakle, mene je otkrila grupa Hope Bok Angles. Pročitao sam poster o njima koji je bilo nalepljen na ulici. Sreo sam ih i tako otkrio svoj način rada u umetnosti.”

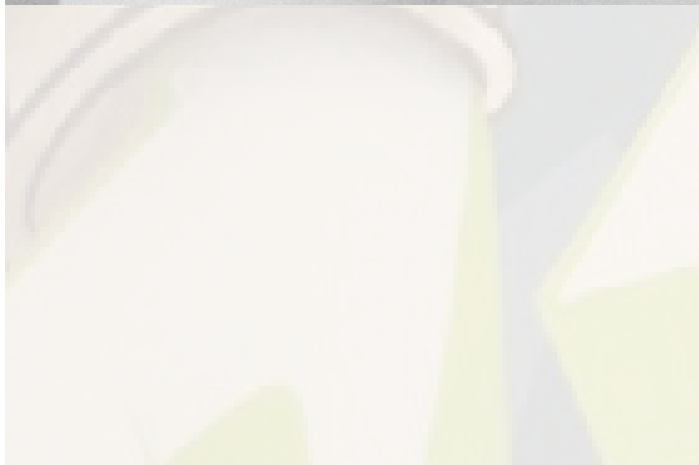
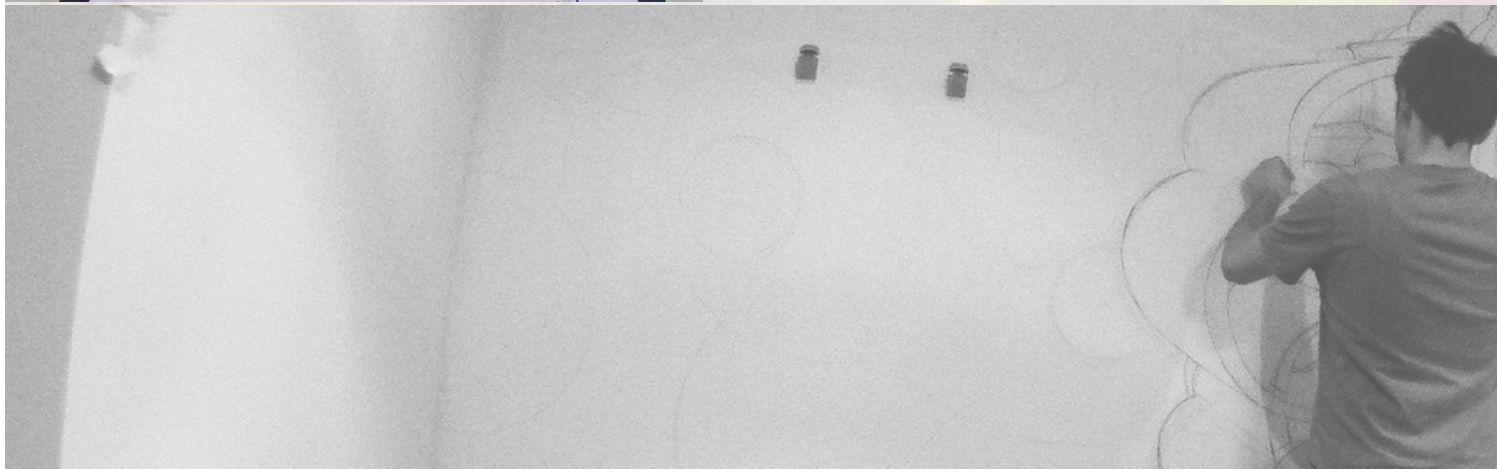
Tak Ćrk i jos dva mlada umetnika sa Kosova su zajedno sa holandskom grupom uronili u tada malo poznatu umetnost bavljenja grafitima. Izlagali su svoje radove u umetničkoj galeriji u Mitrovici i čak su svojim radovima prekrili zaštitne zidove kancelarija misije UN-a. „Grafiti simbolizuju realnost života na ulicama. U to vreme sam mislio da taj oblik umetnosti nije ni dozvoljen”, kaže Tak Ćrk.

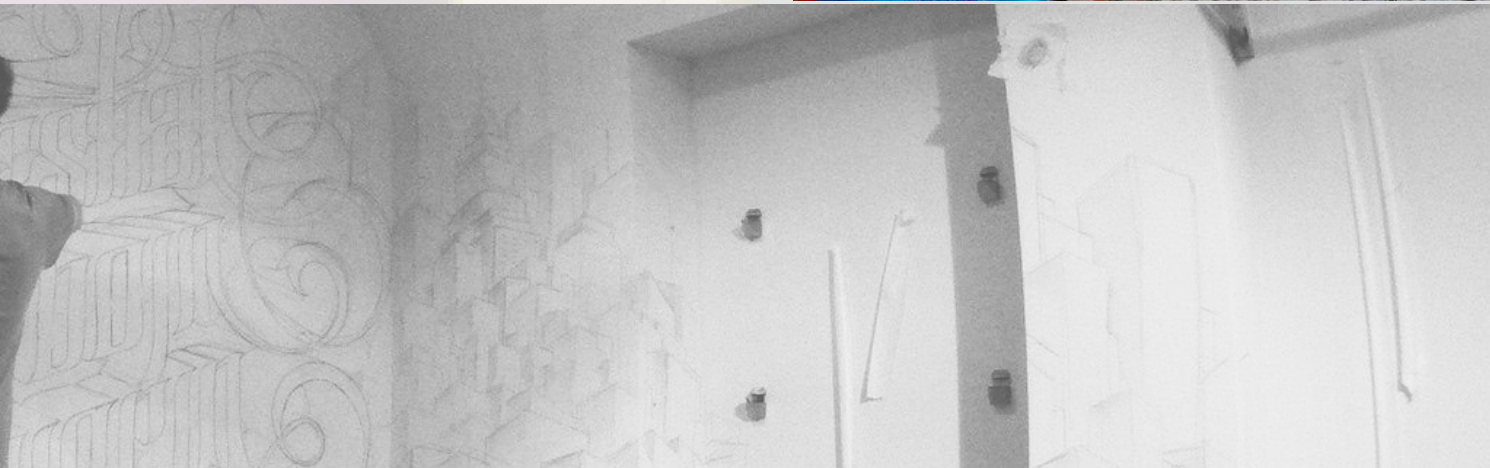
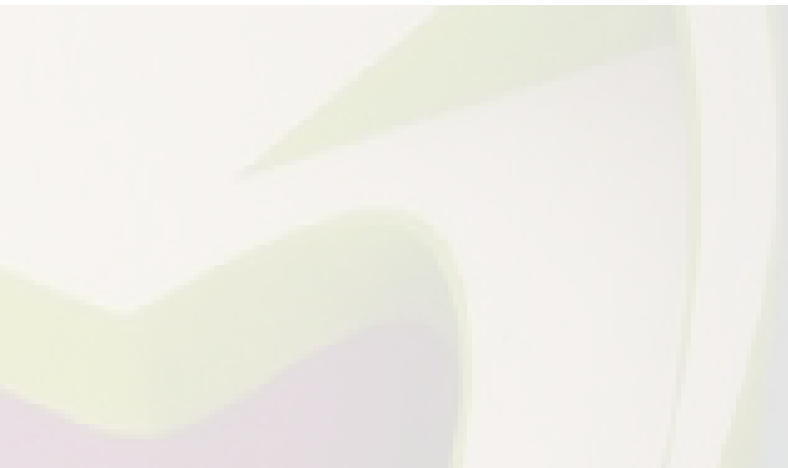
On se priseća da je počeo da skicira kada je imao 11-12 godina, sveske sa crtežima njegovog brata bile su tada jedini izvor inspiracije. Zatim su te skice polako prerastale i elaborirale u oblike grafita, koje je Tak Ćrk uglavnom učio putem surfovanja internetom. Njegov talenat i veštine su rasle. „Kad god sam se susretao sa stranim umetnicima grafita, oni bi uvek bili iznenađeni mojim stilom, kojeg su smatrali prilično naprednim i bili su zapanjeni činjenicom da sam razvio ovu umetnost sam bez ikakvog vodiča.”

Tak Ćrk je najverovatnije jedini umetnik grafita sa Kosova koji je radio svoje grafite i u inostranstvu. Učestvovao je na različitim umetničkim aktivnostima u Makedoniji, Holandiji i Albaniji. Tak Ćrk je 2015. godine otišao u London da radi na dizajnu enterijera novog bara. „U Londonu sam koristio novu tehniku koristeći nokte i poseban duborez za mural uz mešavinu raznih disciplina. Mislim da je ovo tek početak.”

Tak Ćrk je diplomirao na Fakultetu likovnih umetnosti na Univerzitetu u Prištini . Radi kao grafički dizajner, dizajner enterijera, i uvek je u potrazi za novim tehnikama i alatima kako bi izrazio svoje prave osećaje.

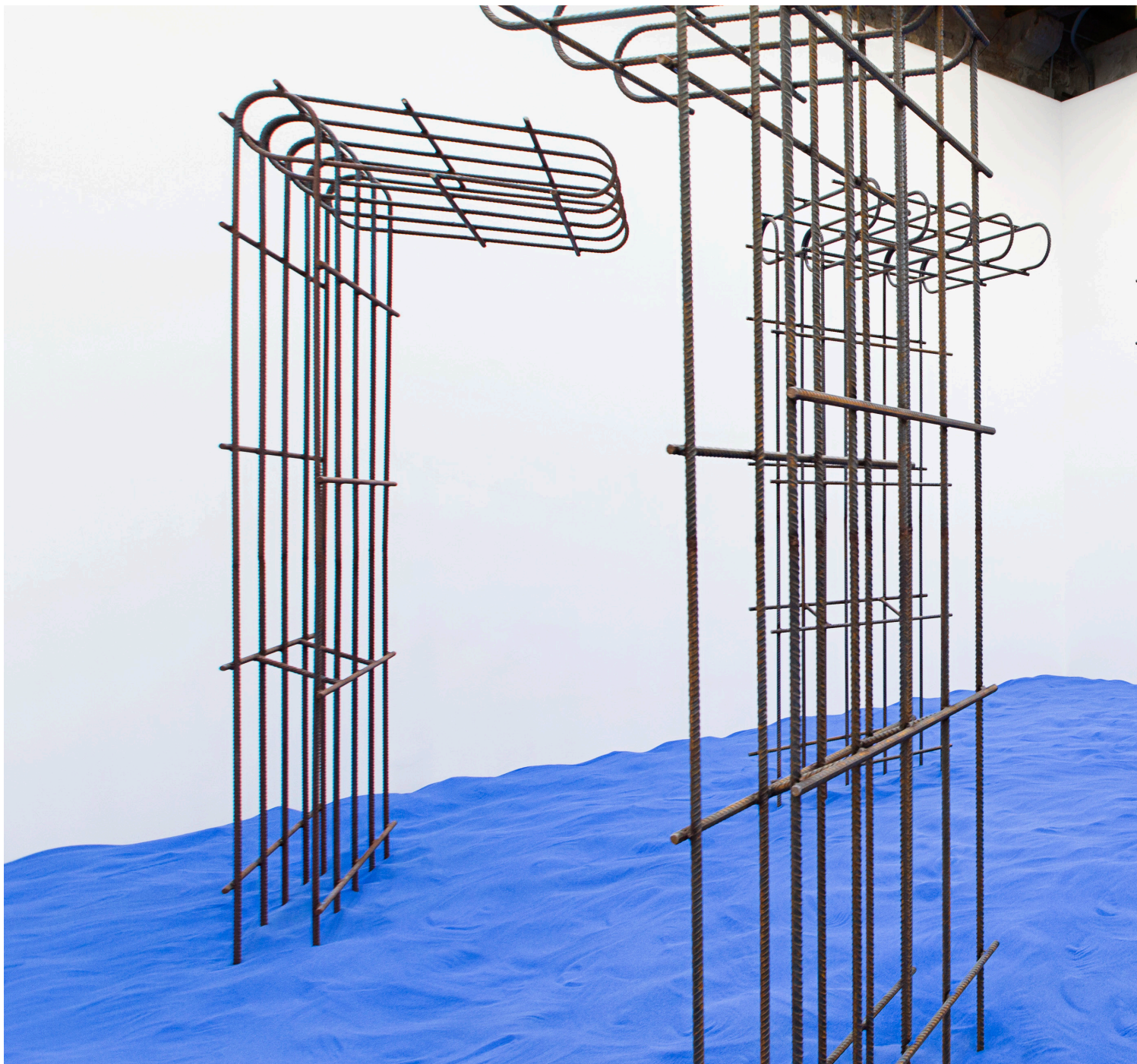
„Imam još jedan cilj,” kaže Tak Ćrk “a to je da podstaknem mlade umetnike i da ih inspirišem da održe u životu svoje strasti. Znam koliko je teško gajiti strast koja se ne uklapa u postojeći mentalitet. Moj savet mladim umetnicima je: radite najviše što možete. Nisam znao gde će me moja strast odvesti. Istraživanje života, istraživanje samog sebe i umetnosti je stvorilo mene – to sam ja danas.”

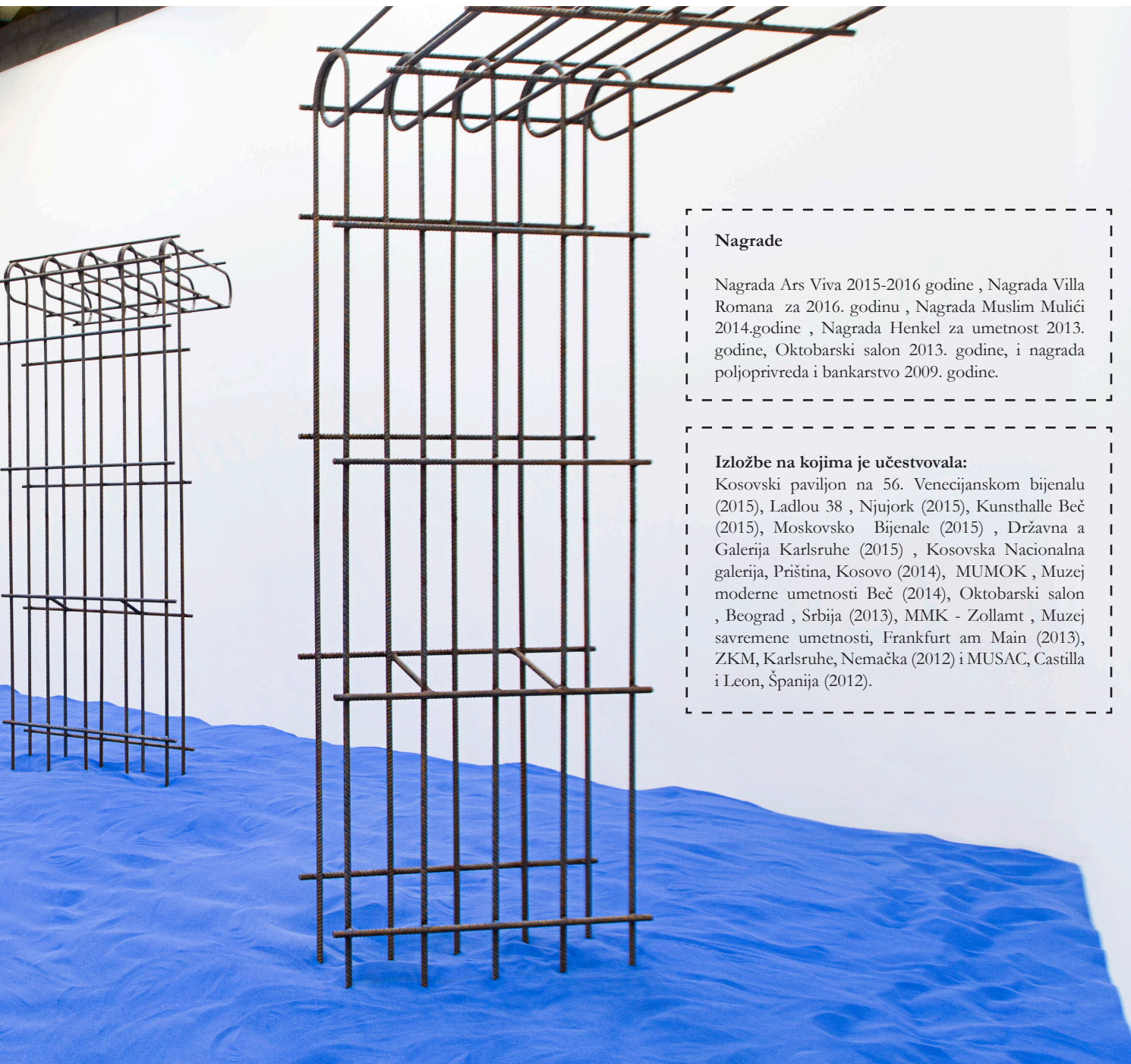

Granice se tope dok umetnik stvara život sa suprotnostima

Granice i barijere, sloboda i mobilnost, uski prostori i horizont, fizičko biće u odnosu na maštu, debele linije i tanke linije, večno plavetnilo neba koje pripada svima, gde se vidi lice ili ne. Lice koje nosi dublje značenje koje prevazilazi definisanje linije o tome da li je prikazano lice čoveka ili lice žene. To može biti izazov, ali je veoma stimulativno kada prisustvujete umetnosti koju stvara **Fljaka Haljiti**.

Nagrade

Nagrada Ars Viva 2015-2016 godine , Nagrada Villa Romana za 2016. godinu , Nagrada Muslim Mulići 2014.godine , Nagrada Henkel za umetnost 2013. godine, Oktobarski salon 2013. godine, i nagrada poljoprivreda i bankarstvo 2009. godine.

Izložbe na kojima je učestvovala:

Kosovski paviljon na 56. Venecijanskom bijenalu (2015), Lادلou 38 , Njujork (2015), Kunsthalle Beč (2015), Moskovsko Bijenale (2015) , Državna a Galerija Karlsruhe (2015) , Kosovska Nacionalna galerija, Priština, Kosovo (2014), MUMOK , Muzej moderne umetnosti Beč (2014), Oktobarski salon , Beograd , Srbija (2013), MMK - Zollamt , Muzej savremene umetnosti, Frankfurt am Main (2013), ZKM, Karlsruhe, Nemačka (2012) i MUSAC, Castilla i Leon, Španija (2012).

Tekst:
Linda Gaši

Dizajn i priprema:
Fljorim Mehmeti

Dizajn korice:
Tak Ćrk

Urednik:
Fjolla Ćeku Sylejmani

Fotografije:
Fadilj Beriša - 33
Emmanuel Đokaj - 37
I. Dugolli - 25
Arben Lapaštica - 27
Dardan Rušiti - 28

Autorska prava:
Kancelarija Evropske unije na Kosovu /EUSR

Reprodukcija dozvoljena ukoliko je pružena informacija o izvoru

Prevod i štampa:
Kancelarija EU na Kosovu/EUSR, 2015

Ul. "Majka Tereza" br.16 Priština 10000, Kosovo,
Tel: +381 (0) 38 25 99 99;
Faks: +381(0) 38 25 99 25;
Mob : +377 (0) 44 50 95 10;
E-mail adresa: pr@euicc-ks.com

Ul. "Ćika Jovina" bb, Severna Mitrovica,
Tel : +381 (0) 64 44 04 662,
Mob : +381 (0) 64 90 97 882;
E-mail adresa: mi@euicc-ks.com
Veb stranica: www.euice-ks.com

Kancelarija Evropske unije na Kosovu/Specijalni predstavnik
Evropske unije na Kosovu,
ul. Kosovska 1 (PO Boks 331) Priština , Kosovo,
Tel: +381 (0) 38 51 31 200; Faks: +381 (0) 38 51 31 305
e-mail : delegation-kosovo@ec.europa.eu
Veb stranica: <http://ec.europa.eu/delegations/kosovo>

